

KIDOLGOZÁSI IDŐ 120 perc

ÍRÁSBELI VIZSGAFELADATSOR

EREDMÉNYHIR. + SZÓBELI: mai nap 14:15h, terem: „Ae” ép. 107.
„Mérlegterem”

A dolgozat aláírás nélkül érvénytelen! Alulírott, a dolgozat aláírásával kijelentem, hogy a kihirdetett vizsgaszabályokat megértettem és tudomásul vettem, a dolgozatra saját kézzel írt név megegyezik a fényképes személyazonosító igazolványomon szereplő névvel.

ÜLŐHELY: ellenőrzés	NEPTUN kód:	NÉV:	Személyazonosság
ALÁÍRÁS:			

Dátum: 2022/01/13 Csüt 8:15h (kezdéstől 120 perc) HELY: KM34

A megoldáshoz kék vagy fekete színű író toll (piszkozathoz, ábrához ceruza), illetve szöveges adat tárolására nem alkalmas egyszerű számológép használható. Semmilyen egyéb segédeszköz nem használható! Olvassa el figyelmesen a feladatokat! Csak erre a feladatlagra dolgozhat! Jelölje egyértelműen (pl. áthúzással) azt a részt, amely nem a feladatmegoldása része és amit ne értékeljek a javítás során! Jó munkát! Suda J.M. sk.

1. FELADAT

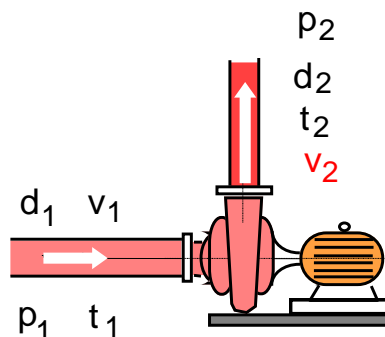
Egy nyomásfokozó (2bar ► 10bar) légkompresszor szívó- ill. nyomóoldali keresztmetszeteire vonatkozó adatok ismertek: átmérők (d_1 ill. d_2), nyomások (p_1 ill. p_2) és hőmérsékletek (t_1 ill. t_2). A „2” jelű nyomóoldali keresztmetszeten állandó ismert $q_{v,2} = 100$ liter/perc térfogatáramú levegő áramlik át.

ADATOK: $R = 287 \text{ J}/(\text{kg}\cdot\text{K})$

$d_1 = 60 \text{ mm}$ $p_1 = 2 \text{ bar}$ $t_1 = 20 \text{ °C}$
 $d_2 = 20 \text{ mm}$ $p_2 = 10 \text{ bar}$ $t_2 = 50 \text{ °C}$

KÉRDÉS: Határozza meg a belépő és kilépő keresztmetszetekben az átlagsebességeket és a kompresszor által szállított közeg tömegáramát!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

1. PÉLDA	
2. PÉLDA	
3. PÉLDA	
4. PÉLDA	
5. PÉLDA	
Ipari termék- és formatervező BSc + Mechatronikus BSc (BT11 + BM11)	/max.70p
Környezetmérnök BSc (AKM1)	/max.90p
SZÓBELI VIZSGA	
TÉTEL: [ ] . [ ]	/max.10p
ÉVKÖZI PONT (mérés)	
	/max.20p
ÉVKÖZI PONT fakZH és gyak pont	
ÖSSZPONTSZÁM (max.100p)	
ÉRDEMJEJY:	
ALÁÍRÁS	oktató aláírása
	A kapott érdemjegyet tudomásul veszem:
	hallgató aláírása

2.FELADAT

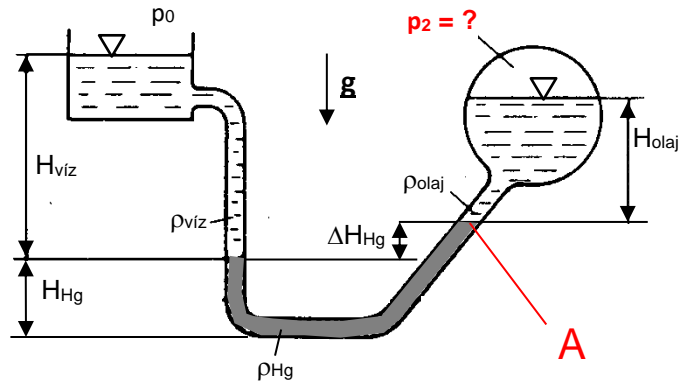
A mellékelt ábrán látható rendszerben a három különböző sűrűségű, egymással nem keveredő folyadék (víz, olaj, higany) nyugalomban van. A baloldali tartály felszíne $p_0=10^5\text{Pa}$ nyomásra nyitott, a jobboldali tartály zárt.

ADATOK:

$g = 10 \text{ N/kg,}$	$p_0 = 10^5 \text{ Pa}$
$\rho_{\text{víz}} = 1000 \text{ kg/m}^3$	$H_{\text{víz}} = 1000 \text{ mm}$
$\rho_{\text{olaj}} = 800 \text{ kg/m}^3$	$H_{\text{olaj}} = 700 \text{ mm}$
$\rho_{\text{Hg}} = 13600 \text{ kg/m}^3$	$H_{\text{Hg}} = 250 \text{ mm}$
	$\Delta H_{\text{Hg}} = 50 \text{ mm}$

KÉRDÉSEK:

- A) Mekkora p_2 nyomást kell a jobboldali tartály folyadékfelszíne felett fenntartani? $p_2=?$
B) Mekkora az „A” pontban (higany és olaj folyadékfelszínek határán) a nyomás? $p_A=?$

Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

3. FELADAT

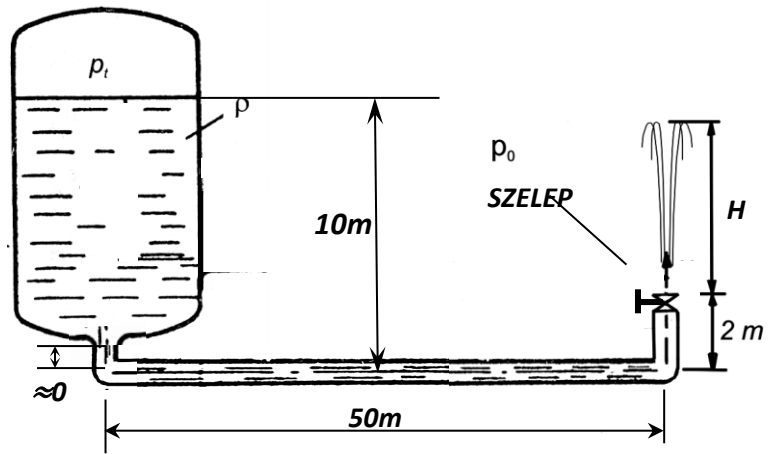
A mellékelt ábrán látható zárt tartály aljára egy elhanyagolható hosszúságú függőleges csőszakasszal utána egy $A_{cső}=10\text{cm}^2$ állandó keresztmetszetű cső csatlakozik az ábrán látható módon. A csővégi szelep alapállapotban teljesen zárt.

FELTÉTELEK: $\mu=0$; ρ =állandó, $A_{tartály}\gg A_{cső}$

ADATOK: $p_0=10^5\text{Pa}$, $g=10\text{N/kg}$; $\rho_{víz}=10^3\text{kg/m}^3$

KÉRDÉSEK:

- A) Mekkora p_t tartálynyomás esetén lesz a szelepnnyitás $t_0=0\text{s}$ időpillanatában a folyadéknak a szelep utáni kiáramlási keresztmetszetében érvényes kezdeti gyorsulása éppen $a_{ki}=10\text{m/s}^2$?
- B) Határozza meg az 1) kérdésben kiszámolt tartálynyomás esetén a csővégi kiáramlási sebességet és a a „szökőkút” H magasságát stacioner esetben!

Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

4. FELADAT

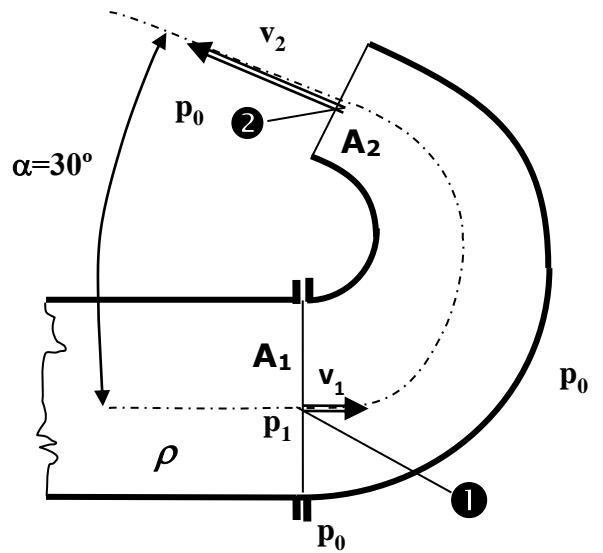
Egy $A_1=0,01\text{m}^2$ keresztmetszetű cső végén egy áramlás irányban szűkülő ($A_2=A_1/2$) könyökidom ($\alpha=30^\circ$) van. A teljes idom a vízszintes síkban fekszik. Az A_2 keresztmetszeten meleg levegő ($\rho=1\text{kg/m}^3$) ismert $v_2=40\text{m/s}$ átlagsebességgel áramlik ki a szabadba.

FELTÉTELEK: $\mu=0$; $\rho=\text{áll.}$; $p_0=10^5\text{Pa}$; stacioner áramlás, a nehézségi erőtér hatása elhanyagolható.

KÉRDÉS: Határozza meg az idomra ható **R** erőt!

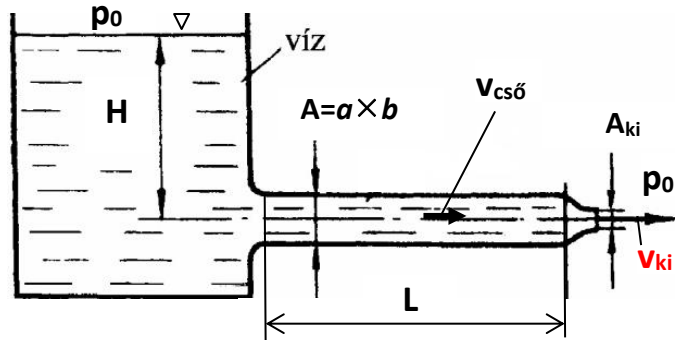
Megjegyzés: Kérem, rajzolja be az ábrába az Ön által felvett koordinátarendszert és az ellenőrző felületet! Ezek nélkül a megoldása nem értelmezhető!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

5A) FELADAT: KÉREM, VÁLASSZON! Vagy CSAK ezt az 5A jelűt, vagy CSAK a következő lapon lévő 5B jelű feladatot oldja meg! A másik feladatot egyértelműen HÚZZA ÁT! Csak az egyik 5. feladatot értékelem, azt, amelyik nincs áthúzva!

Az $A=a \times b$ téglalap keresztmetszetű, hidraulikailag sima cső veszteségmentesen csatlakozik egy ismeretlen H szintig vízzel töltött, szabadfelszínű p_0 nyomásra nyitott tartályhoz. A víz a vízszintes tengelyű cső teljes keresztmetszetét kitöltve a csővégi, veszteségmentes konfúzor ($A_{ki}=A/2$) után ismert $v_{ki}=4\text{m/s}$ átlagsebességgel lép ki a szabadba.

FELTÉTELEK: $\mu \neq 0$; $\rho = \text{áll.}$; stacioner áramlás, $A_{\text{tartály}} \gg A_{\text{cső}}$

ADATOK: $L=30\text{m}$, $a=120\text{mm}$; $b=60\text{mm}$; $p_0=10^5\text{Pa}$; $\rho=10^3\text{kg/m}^3$; $\mu=10^{-3}\text{kg/(m}\cdot\text{s)}$

KÉRDÉSEK:

A) Számítsa ki a csatorna egyenértékű átmérőjét, a csőbeli áramlásra jellemző Reynolds-számot és a csősúrlódási tényező értékét!

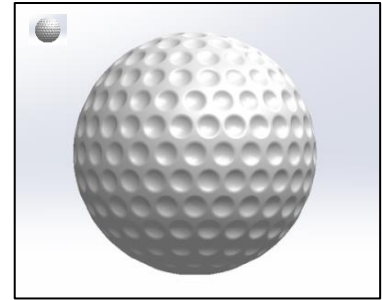
B) Határozza meg, hogy a tartályban mekkora H vízszintet kell biztosítani ehhez az áramlási állapothoz!

Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (A lap túloldalán is folytathatja a megoldást)

5B) FELADAT: KÉREM, VÁLASSZON ! Vagy CSAK ezt az 5B jelűt, vagy CSAK az előző lapon lévő 5A jelű feladatot oldja meg! A másik feladatot egyértelműen HÚZZA ÁT! Csak az egyik 5. feladatot értékelem, azt, amelyik nincs áthúzva!

Egy $D=42,7\text{mm}$ átmérőjű valós golfabda 10:1 méretarányban felnagyított modelljén aerodinamikai méréseket végzünk szélcsatornában. A szélcsatorna modellmérés során a nyugvó levegőben állandó 180km/h sebességgel mozgó valós golfabda körüli valós áramláshoz hasonló áramlási körülményeket kell biztosítanunk. A golfabda-modell mért ellenállástényezője $c_e=0,2$. A golfabda körüli áramlásra a jellemző hosszlépték (l_0) a labda átmérője (valós és modell esetben is).

ADATOK:

ADATOK		VALÓS	MODELL
Megnevezés	mértékegység		
közeg		levegő	levegő
megfúvási sebesség (v_0)	km/h	180	?
ellenállástényező (c_e)	-	0,2	0,2
sűrűség (ρ)	kg/m ³	1,2	1,2
hőmérséklet (t)	°C	25	25
kinematikai viszkozitás (ν)	m/s ²	$15,5 \cdot 10^{-6}$	$15,5 \cdot 10^{-6}$
térerősségvektor ($\mathbf{g}$)	N/kg	9,81	9,81

KÉRDÉSEK:

- A)** Indokolja, hogy a mérés során mely hasonlósági szám azonosságát kell biztosítani! Számítsa ki az értékét!
B) Mekkora megfúvási sebességet kell beállítani a szélcsatorna mérés során? Válaszát számítással indokolja!
C) Számítsa ki a golfabda modellre ható ellenálláserőt és az aerodinamikai veszteségteljesítményt!

Megjegyzés: Megoldásában jelölje egyértelműen, hogy melyik kérdésre válaszol!

MEGOLDÁS (A lap túloldalán is folytathatja a megoldást)